

Ezen lapok minden héten négyzet, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasár. jelennek meg. Előfizetési ár felévre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., horitékban 6 ft., postán horitékban 6 ft. ez. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábrorait 5 (5) ez. kr. fizetik.

Csütörtök

161.

Aprilis 10. 1845.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, gránátos-utczai Dlauhy-házban 466ik szám alatt, és minden császári királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban külföldre menendő példányok csak a bécsi császári postahivatalnál rendeltethetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

A „BUDAPESTI HIRADÓ“ f. évi aprilis 1-jén kezdődött második évnegyedes folyamára előfizethetni, helyben: 2 ft 48 kr, postán küldve 3 ft 30 kr-házban 466. sz. alatt a kiadóhivatalban és minden cs. kir. postahivatalnál.

TARTALOM. Magyarország és Erdély Királyi bölcsész. Magyar báróság-emelettelés. Kinevezés. Halálozás. Emberbaráti adakozások az árvamegyei szegények fölségelésére. — Az árvakárosult szerencsétlen pérgai lakosának nyújtandó segélyre felszólítás. A központi vasutársaság elleni vádak és védelme. Gróf Széchenyi Istvának a Jelenkor-ban megjelent cikke a gyáralapító társaságról. M e g y e k : (A temesi közgyűlésről tudósítás vége.) Budapesti hírharang. Nemzeti színház. Ausztria. Külföld. Schweiz. Nagybritannia. Északamerika. Mexiko. Legújabb. Egyesületi közlések: A kisdudovai int. M. O. terj. egyesület (Vége.) Hivatalos és magán-hirdetések.

NAGYABORSZÁG és ERDÉLY.

Királyi bölcsész. Ö. es. s. apost. kir. Fölsége az árvai, inséggel küzdő szegény lakosok számára a kir. kincstáról már ezelőtt kegy. kirendelt 1000 pengő forintot felül, közelebb az 1830diki évi koronázási díjból 10.000 pengő forintnyi segédelmet méltóztatott kegy. határozni, mely összeg az ujonan kinevezett főispáni helytartónak már valóságát is tetetett.

Ö. es. ap. kir. Fölsége a Szepesmegyében éhséggel küzdő szegények részére is 3000 pengő forintot méltóztatott a kir. kincstáról legkegyelmesebben megajánlani.

Ferenccz Károly főherczog ö. felsége 1000 p. forintnyi összegnek átadását méltóztatott megrendelni, azon kijelentéssel, hogy ezen összeg két harmadrésze az árvamegyei, egy harmadrésze pedig a szepesmegyei magurajárásbeli szegények fölségelésére fordíttassék.

Ö. es. kir. Fölsége Ambrózy István és György estvéreket magyar bárókká emelni legkegyelm. méltóztatott. Amgu magy. kir. ndv. kamara a legkegyelm. újon- engedélyeztet. obudai ideiglenes kamrai aligységi hivatalra Széles Mihályt és Pestmegyei tiszt. aligyséjét alkalmazta.

Szerkesztőségünkhez mult számunk óta az árvamegyei, éhséggel küzdő szegények részére követk. u. j. a h emberbaráti adakozások folytak be p. p. ben: a somogy megyebeli berenczei postaiállomásról beküldött 6 ft 10 krnyi segély-összeg. (Nevszerint adakoztak e czélra Szokolay Kár. 30 kr, Nagy Márton 30 kr, Horváth Jan. 20 kr, Farkas Imre 20 kr, Hann Jak. 20 kr, Planka Mih. 20 kr, Csak Ant. 40 kr, t. Németh Józ. 1 ft, Cséry Istv. 20 kr, Kakossy Józ. 30 kr, Sterba Józ. 20 kr, Stefanics Éva 20 kr, t. Balék Ign. 20 kr, Tóth Mih. 20 kr.) — A „Jelenkor“ szerkesztőségétől (hg Bathyanyi Fülöp ludbreghii uradalmitisztsége részéről) atkúldott újabb gyűjteménye 12 ft. — Gro. Péchy Zenaide és b. Miske Anna ö. nagyságok segélygyűjteménye Kassáról 50 ft. — Teszen ennélfogást (a mult számunkbeli 164 ft 22 1/2 krnyi részlettel) a legújabb adakozási összeg az árvaiak részére 232 ft 32 1/2 kr pengőben, mely szinte már rendeltetése helyére uton van. — Begyűlt tehát szerkesztőségünknel s elküldett (a korábbi 8428 ft es 39 kr p. p. és 12 db aranyból álló összeggel együtt) mostanig összesen Arva részére 8661 ft 11 1/2 kr pengőben és 12 db arany.

P r á g a, Csehországnak fővárosa, s ennek szomszédjai a pusztító árviz következtében, — melyről holt napiszámunkban részletes tudósítást adandunk, — leggyászosb in-ségre jutván: midőn ezennel kárvallott szerencsétlen lakosainak fölségelésére hazánk boldogabb sorsu emberbaráitól minden, bármilyen csekély áldozatot elfogadni s arról lapjainkban lekiismeretesen számolni ajánlkozunk, az e czélra adakozást 15 pfo forinttal kezdjük meg. A B. P. Híradó szerk.

Halálozás. F. évi mart. 24-én Bács vármegyei Temerin mezővárosában hosszas betegség után meghalozott temerini gróf Szécsen Károly, es. k. alezredes életének 67ik évében, melyen gyászoltatva vigasztalhatlan családjától és jobbágyaitól, kiknek mindenkor atyjok vala, s közepek saját kívánsága szerint el is temették. Miután több hadi táborozásokban vért királyi s hazájáért ontotta volna, meggyöngyült egészsége miatt hadi szolgálatait korán elhagyni kénytelenítetvén, csendes és igénytelen életet élt, szobán s tetten jámbor, csak igazság és jogért buzogván, valódi emberszeretetet mindenki iránt gyakorolva, s kiválólag azoknak, kiket az isteni gondviselés szívére bízott, javukra ügyelve; mindnyájoknak, kik őt közelebről ismerék, és különösen elszomorodott családjának pótolhatlan vesztesége fölélti fájdalomon kívül, egy ugyan visszavonulva csendes, de nem kevésbé nemeslelkű, közhasznu és egyedül ember-lársainak szentelt élet magasztos példáját hagyta maga után. Béke hamvainak!

(A központi vasut-társaság elleni vádak s védelme.) Azon nagy részvét, mely a központi vasut építését kíséri, kétségkívül kiterjeszkedik mind azokra is, melyek ezen társaság ügyeinek kezelését, s az egész vállalatnak menetelét, phasisait, illetik. Ugy hiszszük tehát, kedves dolgok fogunk olvasóinknak cselekedni, ha elibök terjesztjük egymásután azon adatokat, melyekből a központi vasut-társaság igazgatósága ellen emelt vádak miségét megítélili lehet. Könnyebb megérthetés végett előre bocsátjuk az igazgatóságnak a P. H. 439d. számú iktatott következő jelentését:

Vasuti hirdetés. A magyar központi vasut-társaságnak ma mart. 8án tartott 3ik közgyűlésében mindenekelőtt ö. es. kir. fonségének az ország nádorának kegyes pártfogásért és

különös részvéteért a legforróbb hála érzelmei fejeztetnek ki, és az igazgatóság megbízott, kebléből egy küldöttséget választani, mely ö. es. kir. fonségének e legbensőbb halat személyesen kinyilatkozassa. Erre 1) az 1844. dec. 31ig terjedő számolási tudósítás adatott elő, s egyszersmind jelentetett, hogy folyó évi febr. utoljalg 5 mérőldnyi alapzat építése Pesttől mindket irányban Pozsony és Debreczen felé bevezetett, a fölzet minden szükséges alkatrészei, valamint minden építési eszközök arra nevezé biztosítottak, és hogy ezen terek már f. e. augustusban fognak a nyilvános közlekedésnek átadati, ha előre nem látott akadályok történetesen nem jövedenek közbe. 2) A lizárolag szabadalmazott Ferdinánd-császár északi vasut igazgatóságával, a mindket oldalról befolyó közgyűlés jóváhagyásának fontartása mellett, f. e. jan. 27-én mindket vonalnak az ausztriai-magyar határnál Marchegy alatti öszszeköttetést illetőleg kötött szerződvény helybenhagyott. 3) Azon megsemmisítettek nyilvanított 497 darab részvény-részletekből, melyekre az első száztól ötös belizetés kiegészítése a további száztól ötös belizetéssel a szabályszerűleg kitűzött határidőre nem teljesített, 396 darabért, melynek ervényítése utólag megkérve, az utánizetés kivételkép és sértellenül a szabályilag megalapított jogelv szerint megengedtetett. — Az igazgatóság továbbá felhatalmaztatek, hogy a hasonló visszahívásokat a legközelebbi közgyűlésig tekintetbe vegye, ha netalan helyes okok hozatnának ezirant elő. 4) A további szükséges 7 milliónyi építési összeg behajtására nevezé 50 szavazattal kettő ellenében elhatározottat, hogy a már illetőleg befizetett 11 millió tulajdonosainak szabadságukban álljon minden négy darab részvény-részletre, egy ujonan kibocsátandó részletet huzni, ha az ezerti összeget 20 száztólival legfeljebb f. april 15-keig a főpénztárnál Bécsben, vagy april 30-ig Pesten a pesti kereskedelmi banknál, vagy Berlinben is Hirschfeld és Wolf uraknál ugyanazon időig befizetendik; — továbbá: hogy a még hatralévő 4.250.000 részleti rész azon részvényeseknek fog átengedtetni, kik azért 20 pontot már is befizettek, és egyszersmind azon részletek átvételére magokat kötelezték, melyek a korábbi kibocsátás tulajdonosai által a megszabott határidőig le nem fizetettek. 5) A meghalt két igazgató tag, u. m. gróf Gyulay Lajos és Myrbach-Rheinfeld Károly urak helybe Lechner József a fölzet igazgatója és Wurumb Kornel a génié-kar kapitánya választattak igazgatók. Vegre a pesti tekintetes és választó polgárságnak az epelettelök ingeni atengedéseert a gyűlés köszönetet szavazott, és egyszersmind a vállalat alapítója Ullmann Móríc ur a vállalat körüli érdemei elismerése és méltánylása jelöl örökös igazgató-tagga választatek, és az igazgatóság erre nevezé a legfelsőbb helyen a szabály megváltoztatása irant lépéstetelle megbizottat. Pozsony, martius 8án 1845. A magyar középponti vasut igazgatósága.

Az igazgatóság ezen hirdetményü martius 16án jelent meg, és csak öt hat nappal később érkezett ide az augsburgi „Allgemeine Zeitung“ martius 15ikei száma, n.ellyben a következő levél olvasható:

Bécs, mart. 10. Egy botrányos esemény kényszerít a magyar vasutak irant előbb emelnem szót, mint azt tenni szándékozám. Elcsabítatva az üzérkedés azon látától, mely jelenleg ábránd-papirokban (Phantasie-Papieren) minden börtönben dúlong, az ugynevezett központi vasut igazgatója a helyzett, hogy a második s harmadik befizetést solid eljárás szerint összeközlének, e kedvező pillanatt, egy gonosz pénzügyesiny kivételére használhatónak gondolták. A részvény-tölkét ugyanis (igen hiteles személyek nyilatkozata után indúlók) 11 millióról rögtön 18ra emelték. Az ujon teremtett 7 millióból 4.250.000 ftot vagy zsebökbe dugtak az igazgatók, vagy szavazatok vettek, melyek által az e hó 9kén Pozsonyban tartott közgyűlésben ime menthetlen eljárásuk helyeslését szerzeték meg magoknak, és csupán 2.750.000 jutott elosztás végett a részvényeseknek, holott az egész öket illette. A közgyűlésen egy sem jelent meg azon igazgató tagok közül, kik azért választattak e testületbe, hogy a haza érdekei felett örködjének, s a vállalatnak a közbizodalmat megszerezze. A közgyűlés azon igazgatók rokonai s hozzátartozóiból, kik ez üzérkedésben leginkább részt vettek, vagy a központi s ezzel öszszekötvetkezett északi vasut hivatalnokai s alárendeltjeiből, vagy a fentebb említett módon megnyert bécsi üzérkökből levén összeállítva, mindent helyeselt, mit atyják, főnökeik vagy pártfözök indítványozni jónak láttak. Néhány bécsi nagykereskedőnek az igazgatóság imez eljárása irant ellenmondása, a jegyzőkönyvbe fel nem vétetett. Ezenkívül még a legkülönösebb indítványok tette-tek s fogadtattak el határozatknit. Egy igazgatósági tag, egy pesti speculáns, egész életére igazgatónak választatek, s jövőre a közgyűlésen semmi irásbeli előadások nem fognak tartatni. En sem részvényese nem vagyok a központi vasutnak, sem hivatottnak nem érzem magamat a vasutak igazgatóságának általános bírálójakint lépni föl. De, hogy e tárgy nyilvanos szóhabozatalára némi jogom van, azt későbbi cikkekemben terjesztendem elő. Előlegesen csupán arra veszek magamnak szabadságot, hogy a központi vasut igazgatóitól következő kérdéseimre feleletet kérjek: Micsoda okoknál fogva vontak el a régi részvényesektől két harmadrészt az új részvény-tölkéből? Kinek adták át ezen két harmadot s micsoda okoknál fogva? Igaz-e, hogy a pozsonyi közgyűlés előlt több nappal, számos bécsi börzeüzérnek azon irásbeli ajánlat tettelet, miszerint ezek bizonyos számú részvénytel

al pari (a cursus 15-tel parin felül állt) részesítettek a központi vasutnál, azon alattomos föltét alatt, hogy a közgyűlésen megjelenjenek s ott ülésel igen, de szavazattal ne bírnak? Micsoda okoknál fogva nem voltak jelen a közgyűlésen gr. Eszterházy Károly s gr. Pálffy Leopold igazgatósági tagok? Miért nyujtották be Sándor gr. és Skribanek ezredes mint igazgatósági tagok lemondásukat? Igaz-e, hogy egyetlen egy igazgatósági tagnak hat fia, két veje s két sógora, a központi vasut hivatalától öt, az északtól pedig hét tisztviselő *) a gyűlésen főszeropet vittek, s hogy a gyűlés nagy része bécsi üzérkökből állott, kik a fentebb érintett módon nyerettek meg az igazgatóság részére? Adattak-e tudomásul a berlini részvényeseknek, kik a központi vasut részvényei nagy részét bírkák, a tanácskozás alá veendő indítványok, hogy e szerint érdekeikre a közgyűlésben ök is felügyelhes-senek? Igaz-e, hogy az így alakult közgyűlés két bécsi nagykereskedő ellenmondását a jegyzőkönyvbe iktatni vonakodott? Micsoda okoknál fogva választotta meg a közgyűlés Ullman urat Pestről, egész életére igazgatóvá? Mily okokkal igazolhatja Foghes ur Bécsből, a közgyűléseken tartandó irásbeli előadások elleni indítványát? Nem fogok késmi annak megmutatásával, mily érdekbén van a magyar közönségnek, hogy e dolgok előtte a legtisztább világosságra deríttessenek.

Erre a központi vasut igazgatósága Pozsonyban martius 28án kelt következő nyilatkozást iktatattott a hirlapokba:

Nyilatkozás. Mart. 15-éről kelt augs. „Allg. Zeitung“ 74d. számában egy névtelen Bécsből mart. 10én kelt értekezésében a magyar középponti vasut-társaság mart. 8án tartott 3ik közgyűlésének s e vállalat igazgatóságának legment-hellenebb módoni megtámadására vetemült. Ha a szerző azonsága fölött kétség léteznék, ezen gúnyiratnak ama hirlap 79. sz. közöltt folytatása alapos gyanításunkat egész bizonyossággal emelné. A minden mérsékletet túllhágó kikélsék s az e mellett nyilvanított szenvedélyes részrehajlás világosan kijelöli ama fogadott műszer, kinek megtámadását a középponti vasut-igazgatóság megvetette, s kinek fenyegetései illő módon vissza is utasítottak. Az igazgatóság e gúnyiratot, szerzőjére vonatkozva, csak egy szóval is visszatorlatni méltóságán alulnak tartaná. Egyedül a végbül, hogy azokat, kik általa netalan megcsalathatnának, kártól megójjja, köv. nyilatkozásra indítatik. — A dolgok folyamata következő: A részvénytöke az 1844: jun. 29-én tartott közgyűlésben már azon ökből emeltetett 18 millióra, hogy a t. ez. orsz. Rende azon kívánságának megfeleltessék, miszerint az eredetileg tervezett lópálya gözgépekkeli szállításra átváltoztassék. Ezen szabályszerű közgyűlés végzése az illető hatóságok elibe terjesztettek, s azoktól e módosítás körüli minden megjegyzés nélkül nyilvanítás végett visszakarúltak. Ugyane végzés által a részvénytöke hét milliónyi szaporításának kiosztása a legközelebb közgyűlésre bizottat, mely utóbbi azt az előbbi közgyűlés alapján véghez is vitte. Így tehát nem igaz, hogy az említett tökefelemlés rögtön és valamely homályos finczmüztétel következtében hatá-

*) Itt megjegyzendő, miszerint az északi vasut-társaság igazgatósága a „Bécsi újság“ba iktatott nyilatkozatában erre megfelelt, állítván, hogy a társaság titoknokán kívül, ki központi vasut-részvényes, egyetlen egy északi vasuti tisztviselő sem vala Pozsonyban a gyűlésen jelen. Szerk.

*) Elötlünk fekszik az 1844ki junius 29én tartott közgyűlés jegyzőkönyve, de abban arról, hogy a részvénytöke 11 millióról 18ra emeltessék, világos határozat nem, hanem csak Myrbach örnagy és akkori választmányi elnök azon javaslatát találjuk, miszerint a vasut ne az eredeti ölcso terhez képest löörere, hanem legnagyobb részben gőzerore és czelszerűbb rendszer szerint építessék, mi által a s és illetoleg 10 milliónyi részvénytöke 18 millióra kellett emeltetnie. Eleinte t. i. csak 8 millió bocsátattak ki részvények, később ismét 3 millió erejeig, és így még 7 millió maradt volna föl, melyek kibocsátására nevezé (Ausgabe) a jövendő közgyűlés rendelkezési joga ez alkalommal fentartatik. Igaz, hogy a közgyűlés Foghes Rafael javaslatára az ideiglenes választmányának minden lépéseit, melyeket ez akkor az országos választmányával a kamatbiztosítás irant folyt alkudozások körül tett, és minden ez irányban intézkedéseit helyeselte; azonban kérdés: vajjon ezen nem eléggé világos és a részvénytöke felebb-rugtatása emeltesít megelőzött határozat, lehet-e oda magyarázni, hogy ezzel a tökének felebb emelése is kimondottat. Azonban ugy látszik, hogy némely részvényesek nem ekkor emelték meg a közgyűlést, hanem ök minel többet nyerni akartak az új részvényesek, és azért kívántak az ujonan kibocsátandó egész 7 millióban eddigi részvényeik aránya szerint részesülni, noha az alapsabályok és a nm. m. kir. II. tanácsal kötött szerződést tekintve ez irant is lehetett volna. Ugyanis az alapsabályoknak 150 pontja 10 millióra határozván a részvénytöket, a szerződésnek 1 ik pontja egyenesen és törvényszerűleg kimondja, miszerint az alapsabályok felsőbb engedelem nélkül meg nem változathatók, és hogy ha illyen módosítások szüksége előállna, a helytanácshoz folyomány kell. Forma tekintetében azon kérdést is öle lehetne tehát itt gördeni, vajjon a társaság ezen kötelezettségnek megfelelt-e akkor, midőn a jegyzőkönyvet egyszerszen felterjesztette. Szerk.

rozottatott el az igazgatóság által. Szintgyűrágalmas, hogy az újabb részvénykibocsátásnak 4 250 000 forintja az igazgatók által tulajdon zsebeikbe dugott, vagy megvesztegetésekre használtatott. A fentebbi összeg az egészen háborítatlannal hagyott 1844. jun. 29-ki közgyűlés eljárása szerint, az intézet érdekében aláírások által födözöttet 's a legelőbb-kelő 's nevezetesebb váltó- és kereskedőházaknak, melyek már részvényesek valának, engedtetett által, miután e házak nemcsak 4 250 000 ftnyi összegnek, hanem az egész 7 millió ft kibocsátásnak minden körülmények közti fedezésére irásban köteleztek magokat azon esetre, ha tán kiegészítetése a többi részvényes által nem eszközöltetnek 's be nem fizettetnek²⁾. Nem igaz továbbá, hogy a közgyűlés csak az igazgatóságához tartozókból 's a magyar középponti vasut, valamint az állítólagos rokon északi pálya tisztviselőiből állott. A közgyűlésre azon 100 részvényes a megszabott időben névszerint hivatott meg, kiket szavazásjog szabályszerűleg illet, 's nem az igazgatóság tiszte volt, a rokonsági fokozatokat megvizsgálni. Az sem igaz, hogy néhány szavazati jogos nagykereskedő a közgyűlés végzéseinek ellenmondott. A tárgyalások nyomtatásban megjelent jegyzőkönyve majd ellenkezőt bizonyítand. Nem igaz, hogy írásbeli előterjesztések meg nem engedtettek 's jegyzőkönyveiből felvételök megtagadtatott. Egy szavazati jogos részvényes által a közgyűlés elbire terjesztett írásbeli nyilatkozás felolvastatott, 's egy másik a kir. biztos ur által 's pedig azon okból utasított vissza, mivel nem a közgyűlésnek szavazati jogos tagjától, hanem csak valamely távollevő részvénybirtokostól eredt, ki az őszvehívás idején még a választmány részvényeseként sem jelent meg a társaság könyveiben. Nem igaz, hogy nm. Esterházy Károly és m. Pálly Leopold Ferdinánd grófok szándékosan nem jelentek meg a közgyűlésen, miután egyéb hivatalos foglalatosságaik által a megjelenésben hátráltattak. Tagadtatik továbbá, hogy Sándor gróf és Skribanek ezredes mint igazgatósági tagok elfogcsátatásukat szorgalmazták, mert azok igazgatók soha sem voltak, mint azt az 1844. jun. 25-ki választás lajstroma bizonyítja. Az sem áll, hogy a berlini részvényesek a tárgyalás alá kerülendő indítványokról nem tudósítottak. A bel- és külföldi hírlapokban jó idején nyilvánított hirdetések ellenkezőt mutatnak. Mi azon indítványt illeti, hogy Ullmann Móríc ur, a vállalat alapítója, holtigani igazgatóvá nevezessék, ez a közgyűlés egy tagjától felhozott és a gyülekezettől az érdekeltnek ez intézet körüli köztudomású érdemei tekintetéből egyhangulag elfogadtatott 's az igazgatóságnak meghagyatott, hogy legelőbb helyen legkegy. helybenhagyásért 's az e tárgyú szabály megváltoztatásáért folyamodjék. Végre kaján rágalmas, hogy az igazgatóság részéről akármely okból írásbeli ajánlatok küldettek volna börzespeculansoknak. A tetteleges körülmények ezen igaz előterjesztéséből hozzon már mostan ítéletet a részrehajlatlan közönség³⁾. Csak eziránti tiszteletből indítottat az igazgatóság ama gyalázatos koholmányok megczafolására, miután a kir. biztos ur jelenléte, valamint a közgyűlés végzéseinek a nm. hatóságok általi helybenhagyatása valamely törvénytelen eljárásnak minden vádját már csirájában is elfojtja. Kelt Pozsonyban mart. 28-án 1845. A középponti vasut-igazgatóság által.

Igétünkhez képest közöljük gr. Széchenyi Istvának a „Jelenkor”ban megjelent és a gyáralapító társaságot illető czikkének kivonatát:

„A gyáralapító társaság alapszabályai nélkülüm szerkesztettek, vagy jobban mondva, mi azonban egyre megy, én csak akkor valék — dec. 14-én 1844. — részvetre felszólítva, mikor előleges tanácsok körökben jobbadán ki vala már főzve az eszme, 's nekem ehhez képest nem maradt egyebem hátra, mint vagy egyenesen beállni a társaságba, vagy egyszerűleg a dologban nem venni részt; mert hogy lényeges

²⁾ Itt ismét azon megjegyzés fordul elő, hogy az alapszabályok 22 pontjának f. betűje szerint „bármely esetben szükséges penzsek szerzése módjának meghatározása” kizárólag a közgyűlés teendői közé számítatik: mar pedig az, hogy ezen 4 250 000 ft aláírások által födöztek és legelőbb-kelő és nevezetesebb kereskedőházaknak engedtetett által, kik a fentebb idézett és a 439. számú P. Hírlapban megjelent vasuti hirdetmény 4ik pontja szerint 20 percentet azért már be is fizettek, mind ezek mondjuk, nem a közgyűlésnek, hanem az igazgatóság vagy egyes tagjainak cselekvényei valának. Azonban előáll itt egy más észrevétel is. A most emittett és 439ik számú Pesti Hírlapban megjelent vasuti hirdetmény 4ik pontja szerint ezen 4 250 000 ftnyi részvények átvevői „egyszermind azon részletek átvételére magokat lekötöztették, melyek a korábbi kibocsátás tulajdonosai által a megszabott határidőig le nem fizettetnek.” És valóban igen jó volna ha ezt úgy lehetne magyarázni, miszerint ezen részvényesek, az őszves, és így 18 milliónyi tőket, úgy szólva biztosítják és minden rosz fizető részvényesért meg fogják tenni a befizetéseket, mert így a vállalat véghézteléhez szükséges tőke iránt aggodni nem igen kellene, és a dolognak ezen jó oldala a törtent szabálytalanságokat alkalmasint kimentené. Azonban az igazgatóságnak jelen es martius 28-án, tehát később, kelt nyilatkozata, ezen kötelezetést és illetőleg biztosítást csak a legújabb 7 milliónyi kibocsátásra szorítja, és így a 4 250 000 forintnak emittett módoni kiosztása és a részvényesek tometetőli elvonása, ez által meg nem igazoltatik, és így bővebb világotást váruuk. — Sz e r k.

³⁾ Ezen egész eléggé sajnálatos intermezzora nézve csak azon ohajtásunk van, bár ne legyen annak ezen fontos vállalat jövődjére nézve semmi káros következtetése, mert felette szomorú volna, ha az üzerek és penzések a feletti czívódása miatt, hogy kik és hányan közülök seperjék be azon 15—16 ftot, melyeket most minden száz ftal központi vasut-részvényeken nyerni lehet, mind azon reményeknek és várakozásoknak meg kellene húsalni, melyeket az ország nagy része ezen vállalat sikerültéhez köt. — Sz e r k.

változtatást czélzó bármily indítványom azon előleg egybeszólt compact szövetség ellen, mely a gyáralapító társaság eszméjét felkarolta 's kifőzve felhozta, mást szulhetett volna mint zavart, időfecsérlést 's legelőbb schimát, azt mindenki átlátja 's el fogja hinni, ki előttelbi társaságok rendes keletkezése nem ismeretlen dolog.

Ezt azonban nem azért hozom elő, mintha az érintett társulat alapszabályait ellen volna különös kifogásom, vagy Magyarország jelen stadiumában más sphaerák közt szeretném forogni látni a felbredt homi erőt. Epen nem. Ezekről igen sokat lehetne szólni, 's később tán fogok is. De ez alkalommal czélom ezek elősorolásában egyedül az, mihez képest egy kis basisra állhassam részint mind azt, mi a gyáralapító társaság eszméjéről keletkezte előt és őia felette sok oldalról jött fuleimhez; részint hogy a fentförgő körülmények közl, nekem tenni mit lehetett és mit kellett.

Legelőben is a védegyelet valamely buzgó álbarátja vagy emissariususa — bizony nem tudom, micsoda tulajdonkép — szugta e következőket, és mi legszebb, azon jó hiszommal, fuleimbe, mintha ebeli confidantiája nélkül, melyet egyeb-iránt, hogy többet ne mondjak, csak szánakozással fogadtam, soha sem lehettem vala képes, saját combináló tehetségem után szinte anyyi befátásra jutni. 'S ugyan is had szőljön a reporter!

„A védegyeletnek egyik nagy hiánya abban áll — és igaz, az ember nem ritkán csak később szokott jóni a legjobb gondolatokra; így adá elé az érintett reporter a védegyeleti camarilla egyik fő bajnokának legközelebbi valamily kisebb conferentiájában nyilvánított nagy figyelmet gerjesztő okoskodását — hogy tulajdonkép nincs mit védenie, 's képek olyan Roi Jean sans terre-féle ize biz az, melynek legjobb akaratlan sem lehet nagy vagy legalább védő hatása, mert hiába 'nincsnek' nem kell láda. Mihez képest ekerülhetlenül szükséges is, mindelebb minél több fabrikát állítani, ha hogy a védegyelet nem akar csak pártfügg-czimerként figurálni, 's épen olly szaporán enyészni el, mint a milly hevesen szulemlétt; mikor aztán „majd ad az augsburgi, úgy hogy több nem bír védni sem más sem Pulszky.” Alkossunk tehát társulatot, melynek czélja ne az legyen ugyan, hogy közvetlen állítson gyárakat, mert hiszen erre sem elég tudományunk, sem elég penzünk; hanem hogy csak közvetve gyamolítsa azokat és vegye pártolása alá, mihez sem annyi tárgyismeret, sem annyi penzethetség nem szükséges. E társulatra pedig szó-littassék fel mindenki; minek haszna aztán azon kívül, mi szerint tőbbtől több kerül, még az is lesz — és ez a főnyereség — hogy ha nem is más okból mint alszégényből, igen sokat keritünk azok közül horogra, 's a mi legszebb, a nélkül hogy csak észre is vennék (?) kiket a védegyelet czímével körünkbe behálózni nem tudunk, holott tulajdonkép mind-egyre megy, sőt ki gyárak felállításához járul, még inkább segít elő, habár nem közvetlen is, ezélunkat, mint ha a védegyelethez írná be magát 'sat.” És így született a védegyeleti szoros rokonságot ugyesen eltitkolt gyáralapító társaság, csak hogy később a nem annyira discret mint luző társaság hífcészek a színházi titkok. „Már most — így szolt tovább a reporter — ha ön, ki nem fogja 's nem barátja a védegyeletnek, és ki minden hízelkedés nélkül legyen mondva, nagy súlyt vehet a mérlegbe, meg akarja fontani és halalos döfést kíván adni a védegyeletnek, ám ne esztolja magát bármily ügy alatt is — hiszen annyira el van foglalva es már annyiakban veszen részt — a gyáralapító társasághoz, és meglássa: vagy semmi vagy olly hágyadt valami lesz az egészből, mihez képest egyáltalában nem fog a védegyeletnek szolgálhatni támaszul, illy tamasz nélkül pedig a védegyelet bizony nem egyéb, mint eszme, melyet Cicero szerint: „eltöröl egy nap.”

„Ej be czudar teremtes; valamihez magát befurni és valamit kulököp jóváhagyni 's partolni, és aztán hát mögött ravaszul az aruló szerepét játszani; ugyan kérdem, lehet-e mennyei áldás olly népen, melynek tagjai az erkölcsi rothadásnak illy undok bélyegét viselik! Bizony nem hiszem.” Ezt gondolám azalatt magamban, míg az érintett reporter con amore sincerisált, és én mélyen elszomorodva és hallgatva — mert ugyan, 's bocsánat, ha az illendőséget megsértem, mit lehet illyesre felelni, ha mogyoróssal nem? — csak azazal vigasztalám magam, hogy az illyes legény köztünk tán még raritás. Amde belsőmben körülbelül következő-féle magánybeszédet mormoltam:

„Szegény ördög azt hitte, nekem ujságot mond vagy valami mély arcanumot fedez fel, holott nemcsak a mélyebb-látók, de biz én is felfogtam közönséges eszemmel, 's pedig első pillanatra, hogy a gyáralapító társaság bizony nem egyéb, mint a védegyelet félroismertetlen maaztatja.”

„Én nem vagyok barátja a védegyeletnek, ez igaz, sőt igen el tudok szomorodni fölötte, és épen nem azért mintha nem látnám jó oldalait, mert ki nem látná ezeket; hanem mert sokkal több rosz mint jó oldalait látom, 's ekép előretudom, hogy elvögve és minden esetben ezen experimentum-ból is csak mi fogjuk huzni a rövidet. 'S ugyanis, mert vagy nem lesz hatása, vagy lesz; ha nem lesz, mint előre látható, akkor nem egyéb mint vana sine viribus 'sat.” Ujabb-szerű „kappanrepülés”, melynek csak az eredménye, hogy elfecsérlött idő 's elfecsérlött erő után gyengeségünknek egy újabb bizonyosságát adja, minek aztán perse igen nagy a haszna; ha ellenben lesz hatása, mitől örizzen Isten, akkor olly egyenesen és olly élesen vág a közbírodalom érdekeibe, miszerint ha erősb ujhuzásra fajul, nolens volens in ultima analysi bizony úgy megadministrálnak — mert főnökök is változnak, és nem ritkán elhal a jó vagy legalább a meglehető, és közönségesen roszabb áll vagy ol helyibe — mikép nem lesz közönség benne; mert hogy cfele demonstratio és ujhuzás — vagy tán nem az? hiszen ez ma már csak a komédia titka — mint nem egy költő képzelte és abraódozza, concessiókra vezessen, azt én soha nem hiszem, sőt épen

az ellenkezőrül vagyok meggyőződve — és ez köztünk az elváltató nézet — minthogy mindezek lepereg ideje, 's ekép ha volt is ideje a kicsikarásnak, a minthogy valóban tán volt, 's mi tagadás benne, egy-egy kis erőltetés néha, vagy eddigelé közönségesen messzebbre vezetett, mint remonstratio és a legszebb szó; azért ma, miután a kormány részen áll, 's elvögve tenni és eleget fog tenni, ne féljünk, minthogy köztünk annyian jobbadán csak peroráltak vagy leh-tetlenségek után nyargalgattak, vagy sine fine és sine cruce minden ellen opponáltak, e rendszer nemcsak czélra nem vezető többé, de egyenesen annyira életbe vágó, mikép mindinkább ingerültséget 's ebből ekvetlen burjánzó visszatarlást fejtven ki, olly állapotba sulyesztend, melyben Danteval majd igen helyesen de szívszargatva elzokoghatjuk: „Nessun maggior dolore che ricordarsi di tempo felice nella miseria” *) midőn a velünk nem sympathizáló de igazságos bíró azt mondandja róluuk „megérdemlek, így kellett nekik.” — Isten bocsása meg egyebiránt bűneiket, bizony nem tudják, mit eszelesznek.”

„Amde azért — így mormoltam tovább magamban — mert nem vagyok barátja a védegyeletnek, 's belőle sokkal több vesztélyt mint üdvöt látok keletkezni, mit kereken ki is mondek és ez okból nem állottam hozzá, azért illy alattomos, illy kaján uton ázni annak vermet, valóban minden idegeimet felborzasztja. Igazi szégyen, valóságos gyalázat. — Nem nem, illy azért 's illy uton még az üdvösséget sem akarnám megvásárolni; mert van az emberben még minden képezhető üdvönl is valami magasb, és ez az önmegbecsülhetés, melynek ha helye többé nem lehet — 's árulónl és alattomo megrontónál miként lehetne? — bizony mondom, még a legkicsigazottabb postageba sorsa is irigylésre méltóbb, mint az ennyire sulyedt emberé! És aztán mi közöm vizsgálni: a védegyeletből-e, vagy honnan veszi a gyáralapító társaság eredetét? Hiszen már vajmi sok apát nem kedveltem, kinek fiát becsulni valék kénytelen, 's egynél több anya mutatkozott előttem igazi szörnnyetegnek, melynek leánya kellett volna is tetszett 'sat. Én bizony beállok, 's ámbár annyit teher van vállaimon már, mikép alig győzőm, biz én még is elő-mozdítom az ügyet, mennyire bírom, mert az eszme maga magában ceteris paribus bizony szép, és kár, sőt bűn volna olly ügyekezetre hideg vizet önteni, melynek lehetlen hogy valami jó gyümölcse ne legyen, ha azt pártszellem és ujhuzó versenyzés meg nem rongja. Honok ereje úgy is annyira el van diribolva, tán a gyáralapító társaság némeiben egymáshoz még is közelebb hoz minket és ez nem volna vesztesség 'sat. Ha nem írok alá, hiszen ez az egésze nézve igaz nem nagy esorbát út, mert mi vagyok én egyes ember a nagy közönséghez mérve, de azért tán még is nem egészen közönyös, miután azon rüt főzög, mely engem akart lebeszélni, alkalmasint többekhez is eljár, mert ez az illy izék természet-e, és akkor ha több vonja vissza magát, mire fájdalom sok magyar annyira hajlandó és mindig kész, bizony még is meg-esketheték, hogy csakugyan egy kis esorbácska támadna az egészben. És aztán én, ki annyikban leplezetlen nyilvánítam nem tetszésemet 's helyben nem hagyásomat azok átelletében, kik velem egy darabig együtt jártak ugyan, de azt gondolák, hogy majd én megyek velök, és általok minden-üvé, hová nekik tetszik, el fogják ragadtatni, én ollyasok-tul is visszavonuljak, mikre barátságosan meghínak, és mikben velök egy véleményben vagyok? Ezt én nem tohetem 's nem teszem, mert noha sem a barát sem a pajtás nem áll magusbban előttem mint a haza és a közérdek, azért ha valaki, én tudom méltánylani 's megbecsulni a szivrokonság és barátság köteleit.”

Igy mormoltam magamban, 's e hanzulattal jelentem meg mult évi dec. 18-án a gyáralapító társaság alakító gyülésében, hol teli jó reménnyel és jó kedvvel 5000 pgó forintot irtam alá. —

Minden aggodás nélkül azonban nem voltam, miszerint a magabn gyönyörű de felette complicált terv azon igen talpra esett olasz példabeszéd szerint „chi molto abbraccia, poco stringe” **) nem fogna-e tán az alkalmazásban hajótérést szenvedni, minthogy illyesre, mi annyira szövvényes, nün-deték előt megkivátnatnék hideg vér 's minden oldalról le-hető legtöbbször, a mivel köztünk — 's köztünk maradjon a szó — mindenki, vagy legalább felette sok bizony nem igen bír.

Félig egyeleget, félig komolyan ehhez képest közelebbi szomszédimnak, az érintett gyülésben a mint ültünk, azon megjegyzést is tevém — mit be fognak bizonyítani ha kell — nem volna-e tán minden esetre czélszerű, az alakítandó társaság czímét ekép módosítani: „a magyar közönséget a gyárak nehézségeivel megismertető társulat”; mert hiába mi magyarvéruék fabrikások eddigelé bizony még nem vagyunk, felette sokat kell e tekintetben még tanulnunk, és ki e hiányunkat korholólag azon hiszembem vetné szemünkre, hogy mi az által igen megfoznánk bántólni, csak maga magát gnyolná; mert „non omnia possumus omaes”, mindent nem tudni épen nem szégyen, 's általán véve félig meddig okos magyar nem fogja igényelni, hogy még gyári tudományt is hozott magával a világra.

Mit azonban a kérdésben levő társaság módosítandó czíméről félig enyelogva félig komolyan mondtam véletlenül, bizony szinte jóslásul ütött ki; mert alig volt megalakítva a társaság, és csakély személyemmel másod elnökül megvá-lasztva a választmány, és már a legelső választmányi ülés-ekben olly symptomák mutatkoztak, melyekből én legalább 's alkalmasint a választmányiak nem egy más tagja is, azon tanulságot vontuk ki, hogy mi magyarok általán véve, mielőtt e tekintetben még egy kissé okulnánk, 's heves véruék csilapodunk és higgadna, bizony alig volnaunk alkalmasok

*) Nem nagyobb fájdalom, mint bollog látni megadólesni nyomorúságban.
**) Ki sokat harol, keveset markol.

még a lege-
ltre is 's
társasági k
ládságra,
czelt érni a
bonyolodott

T e m e
abeli felszó-
dítva, a hat-
den erőköd-
volt Vasme-
egyleti társ-
ellenben Za-
kép ő felség-
sék, igen r-
nyert; mert
elfogadása e
abban pont-
és legnagyobb
ból állott az
küzdend, me-
gyülésen is
sékelt párt
azért erőste-
ispánnuk ál-
dóul küzdni
hete meggy-
erős pártja
másik párth-
szegedi csat-
KK és RR k-
nyire nehé-
más közleke-
gedi csatorn-
kat a járásol-
mérésélt pá-
sok alatt levő
lalatot 1000
mintegy 300
ket, ha valam-
szerint első-
mérésélt pá-
sel karolták
mikép őket va-
rétget a szü-
kedjék; alford-
25 dohány-
mindig dicő-
alföldön elfel-
vünket kir. sz-
hogy elhagya-
melkedő foh-
számtalan érd-
za nekünk az-
ri karjaink kö-
mentesítés kö-
mert a honfak-
nak pedig az-
szabad akarat-
a törvényhoz-
gyülésünkben
szabályait, m-
tek, a Rendel-
lértó jelentést
delmes czélzat-
egyleti sem a
önművelési tá-
emittett főbir-
elmellőztetni k-
előnkünkkel m-
érintett főbir-
létsessék el,
vén, ezen ké-
lyok megszer-
zaltot. — L-
tal sz. István
Temes Rendel-
tisztelőtüket e-
által tiszteltek
szavait, 's nem
tésit nem jutal-
té osztónnek a
zája elválaszt-
Különbem
melly e lapok
előt bátran m-
sággal ellenke-
ket, mely a
„többség” jegy-
gáének ismern-
veiket a hazá-
vá nitom, m-
vagy elferdít-
ványos tőnyek
nél más felelet-
ezt mégis mag-
's azt, hogy a
czeknek tudom-
sem. — Én
küldöm be, 's
kesztősége val-
mellőzi, 's ho-

még a legegyszerűbb gépezetű és szorkezetű gyári egyesü-
letre is, 's annál kevesebb, ha így lehetne mondani, olly
társasági kezét fogó, vállalt vető 's jó egyetértésben élő csa-
ládságra, mint a gyáralapító társaságnak kellene lenni, ha
ezért érni akar, minthogy feladata igen szövevényes, felette
bonyolodott. (Vége köv.)

Megyék.

T e m e s b ö l. mart. 17én. (Vége.) Borsodmegyének
abeli felszólítása, hogy új törvényeink más nyelvekre for-
ditva, a hatóságoknak meg ne küldessenek, az ellenzék min-
den erőlködése daczára tudomásul vétetett; hasonló sorsa
vált Vasmegye azon megkeresésének, hogy a megye a véd-
egyleti társulatot 's annak működését pártolása alá vegye; —
ellenben Zala és Torontál megyéknek azon felszólítása, mi-
kép ő felsége minél előbbi országgyűlés tartására megkeres-
sék, igen reménytelenül csupa engedékenységből pártolást
nyert; mert noha többen a mérsékelt pártból a felszólítás
elfogadása ellen sokáig és férfiasan küzdöttek, fő indokait
abban pontosítván, hogy a jelenleg összehívandó országgyű-
lés legnagyobb részben csak azon tagokból álland, melyek-
ből állott az elosztott országgyűlés, és azon elvek mellett
küzdend, melyek mellett amaz küzdött, és így ezen ország-
gyűlésen is eredménytelen lenne minden küzdés, — a mér-
sékelt párt hivatalos viselő némeily főnökei a kérdést főleg
azért ereszték át, mert az indítvány az elfogadásra első al-
ispánunk által tétetvén, Bajosnak tarták előljárójokkal állan-
dóul küzdeni. 'S valóban, ha valaha, ezen gyűlés alatt le-
hetne meggyőződni: mi káros befolyást gyakorolhat bármí
erős pártra az, ha az elnök ügyes fozásokkal tud élni, 's a
másik párthoz tartozik. — Gyürky Pál főispánnak a pest-
szegedi csatorna ügyében hozzánk intézett felszólítására a
KK. és RRk hazánkban, hol kereskedési czikkaink leg több-
nyire nehéz anyagokból állnak, a vízi csatornáknak minden
más közlekedési eszközök felett elsőséget adván, a pest-
szegedi csatorna ügyét lelkesen foglalták, 's nemcsak főbíráink-
at a járásokbani segedelemzéseddel bizták meg, hanem a
mérsékelt párt egyik tagjának indítványára egy rendelkezé-
sők alatt levő pénztár kamataiból a kérdéses nagyszerű vál-
alatot 1000 pengő forinttal felségeltetni rendelték. — Azon
mintegy 300 családból álló moldvai atyánkfiaiak ügyét, ki-
ket, ha valami módon hazánkba át nem telepítjük, a hírlapok
szerint elszéledés, és így végenyisést fenyeget, megint a
mérsékelt párt egyik tagja indítványára hasonló lelkesedé-
ssel karolták fel a Rendek, 's ő Felségét megkérni határozták,
mikép őket valamely kir. kamarai pusztába letelepíteni, 's o-
végelt a szükségeseket diplomatikai uton megemteni kegyes-
kedjék; alföldön valóban csudákép láttunk emelkedni mintegy
25 dohány-gyarmatot, melyek fels. királyunk uralkodását
mindig dicsőítendik, 's a „Kübek“ és „Ambrózy“ neveket az
alföldön elfeljelthetnek kétekdik! — Urunk királyunk nyelv-
vünket kir. székébe ültető, nem remélhetjük-e tehát bizton,
hogy elhagyatott moldvai atyánkfiaiak magyar kebelből e-
melkedő fohászait meghallgatandja 's nemzetiségünk körüli
számítalan érdemeit az által tetézdí, hogy visszajazándéko-
zza nekünk azon atyánkfiait, kiket olly hön szeretnénk testvé-
ri karjaink közé szorítani! — Zabolos megyének tízkár
mentesítés körüli felszólítása főleg azért nem pártoltatt,
mert a honfák egyik osztályát feltétlenül kötelezi, a másik-
nak pedig azt, be akar-e állani a társulatba, vagy nem?
szabad akarására bizza, — miért is a Rendek ezen tárgyat
a törvényhozás útjára igazították, — V. főbíránk mult
gyűlésünkben azzal levén megbízva, mikép azon társulatok
szabályait, melyek eddig helyben hagyást nem nyertek,
a Rendeknek bemutatassa: ő a Rendek végzése elől ki-
térő jelentést tett, 's azt állítja, hogy ő a megyében vesze-
delmes szemlatu társulatokat nem ismer 's azért sem a véd-
egyleti sem a megyében keletkezett némeily fiatalokból álló
önművelési társulatok szabályait be nem mutató; a Rendek
említett főbíráinkat engedelmességéért előbb megrovatni, 's
elmellőztetni kívánák, azonban a hosszas küszködést főleg
elnökünkkel megúrván, végre abban nyugodtak meg, hogy
érintett főbíráink az e tárgyban további befolyástól azért mel-
lőztessék el, mert egyik védegyeleti gyűlésben elnökösköd-
ván, ezen kérdésben érdekel, miért is a kérdéses szabá-
lyok megszerzése 's bemutatása K. J. fősz. bíránkra bi-
zatott. — Lonovics József érdemdús püspökünk ő fels. ál-
tal sz. István közreműködésével megajándékozottván,
Temes Rendei örömmel ragadák ez alkalmat irántai őszinte
tisztelüket ezuttal is kimutatni, 's nála jeles választmány
által tisztelkedtek — öröm volt hallani a jeles férfiú nyomos
szavait, 's nemes érzelmei ömledéseit; ő megkülönböztet-
tést nem jutalomnak, hanem kegyelemnek tekinté, — tekin-
té ösztönnek arra, hogy élete minden percei királyja 's ha-
zája elválaszthatlan közjavanak legyenek szentelve! —

Különbön előbbi közgyűlési jelentésemre visszatérve,
mely e lapok 128dik száma alatt foglaltatik, hazám színe
előtt bátran merem állítani, hogy abban semmi, mi az igaz-
sággal ellenke: nek, nem foglaltatik, 's azért azon temesiczik-
ket, mely a Pesti Hírlap 436dik száma alatt névtelenül
"többször" jegy alatt kiadott 's melyet Temesben senki ma-
gácnak ismerni nem akar, mindaddig, míg a czikkírók ne-
veiket a hazával nem tudatják, olly gúnyiratnak nyil-
vánítom, melynek csak nem minden sora vagy rágalom,
vagy elferdítés, vagy 200, 's több ember előtt történt nyil-
ványos tények szemérmellen eltagadása! melyre megvétel-
nél más feleletem nincs. — Felszólítom azonban azokat, kik
ezt mégis magokénak vallának, tudassák a hazával neveiket,
's azt, hogy a kérdéses czikk csakugyan nem gúnyirat, hogy
ezeknek tudomásába jöven, feleletemet a szerint készíthet-
sem. — Én gyűlési jelentéseimet nevem aláírása mellett
küldöm be, 's arról nem tehetek, ha e lapok tisztelt szer-
kesztősege valamint másoknál, úgy nálam is az aláírást el-
mellőzi, 's hogy én a névtelenség leple alatt rejteznem nem

kívánok, bizonyítja a Nemzeti Újságban idejű 21ik szám alatt
ugyanazon gyűlésről adott tudósításom. Csiki Emanuel.

A Pozsega, Zágráb, Szabolcs és Marmaros 'stb. megyék köz-
gyűléséről vett tudósításokat jövő számunkban adandjuk.

BUDAPESTI HIRHARANG. Jósika „Két Barcsay“ czimű
drámájában egy várnagy azt mondja, hogy Ádám pánk kecs-
keméti születésű volt, miben sok nehéz hitűek kételkedtek;
ezentul azonban bizonyosan hinni fogják ezen állítást, mert
Weisz ködfátvolyképeinek első mutatója alkalmával arról győ-
ződünk meg, hogy mihelyt a teremtés nagy munkája befe-
jeztetett, azonnal Rákóczy indulója harsant meg, minél fogva
semmi kétséget nem szenvedhet többé, hogy e teremtő szók:
„Legyen világosság!“ csakugyan magyar nyelven zendültek
meg, és így Ádám kecskeméti származása is több mint való-
színű. Egyébiránt igen kár, hogy Weisz nem mint „Master
White“ lépett föl, mert ugy bizonyosan olly nagy közönség
gyult volna össze, minőt jeles mutatóványai érdemlenek. Va-
lóban csodálatos, hogy a legfényesebb honi patkószeg is na-
gyobb méltánylatra számolhat, mint jó honi művészek, kik
mint látszik, épen nem részesülnek a védegyeleti tagok párt-
fogásában, ámbár alkalmasint nem ártana szellemileg is emeli-
ni a hazát. — Mult héten több száz gólya röpült el Budavár
fölött, a tavasz tehát már csakugyan nem maradhat el. — E
napokban Fényes Elek folyógyűltát a „Kör“ számos tagja
fényes lakomával unneplé, mely alkalmattal többi közt
egy igen fényes, és egy igen nyomatékos áldomás köszön-
tetek el. — Szombat óta két gőzös tartja fön Budapest közt a
közlekedést, és így legalább minden órában egyszer veszély
nélkül juthatni egyik városból a másikba, mit mindenesetre
elég nagy nyereségnek mondhatni, miután a hidat most már
csak nagy költséggel lehetne berakadni. — A nyári színház
már megnyitott, 's ez uttal egy lopás sem történt, mivel
a rendkívüli nyári meleg miatt minden ember zsebében kény-
szerült kezeit melengetni. — Jaeger híres szemorvos jelen-
leg Pesten mulat, mire leginkább némeily politikusaink párt-
híveit sietünk figyelmeztetni, kik még sem látják át, hogy
látásuk nem eléggé éles. — Mint igen érdekes irodalmi új-
donságot jelentjük, hogy Szemere B. „Utazása külföldön“ 2ik
kiadásban, megjelent, még pedig tetemesül bővíve, minél-
fogva az első kiadás birtokosra nézve is új érdekel birand.
Az 1200 példányu első kiadás kevés hónap alatt elfogyott, 's
azóta annyira szaporodtak folyvást a megrendelések, hogy e
munka további ajánlását fölöslegesnek tartjuk. Kulseje igen
díszes; ára mind a két kötetnek 4 forint. — A játékszíni vál-
asztmány ez évben már négy eredeti színművet fogadott el,
melyek semmi kiállítási készületet nem igénylenek, 's szin-
padra hozatásuk mégis kékik; ennek okát bajos megmagya-
rázni, miután fél nem tehetni, hogy a választmány csak üres
formalitás, hanem inkább azt kell hinni, hogy mit az elfo-
gad, annak mulhatatlan szinpadra kell jutnia, ha az igazga-
tóság hatalmán kívül eső akadályok nem górdulnek elibe.
Reméljük színészünk buzgalmatól, hogy a színházba járás
érdekeségét legalább eredeti újdonságok által iparkodan-
nak emelni, ha már egyéb vonzó eszközök nemzeti intézethez
nem illenek. Három új színművet (prózában) minden hónap-
ban igen könnyen betanulhatni, fordít ott, hol a pontos sze-
repludásra nem igen nagy gond fordítottik. — Marra énekes-
nő a nemzeti színházban is hallatni fogja magát, a sokkal
jelesb Hasselt-Barth ellenben elszalasztott, mely körü-
mény csaknem hírlapi háborút gerjesztett, ámbár az igazga-
tóság kielégítőleg kimenté magát, mondván, hogy a jeles
énekesnőt nem akará olaszul énekelteni, míg a színház tag-
jai mellette magyarul fogtak volna énekelni. Illyesmi már
történt ugyan nemzeti szinpadunkon, de akkor a magyar ja-
pok ugyancsak kikeltek e bábél-modor ellen, most ellenben
azért nehezelték, mivel ezen bábél-modor nem ismételtetett.
Mégis csak furesz szentel gyanyuk mi újságírók az ur isten-
nek! Talán abban sem lenők kedvünk, ha valaki barack-
magot törne fejünkön!

Nemzeti színház. Szombaton, april 12én, bérlet-
szűnéssel, először fog adani: „T i h a n y o s t r o m a.“
Komoly lantos drama, 3 szakaszban, írta Császár Fe-
rencz, zenéjét Thern Károly.

AUSZTRIA.
Ö os. apost. kir. Fölsége, — tudomására jutván a Prágá-
ban és szomszéd vidékein történt iszonyu árvízi pusztítások —
az ezáltal mélyen sujtott szegényebb osztálybeli lakosok föl-
segelésére rögtön 40,000 pengő forintot megajánlani, 's
ezen összevet haladók nélkül ö os. k. fenségének, István fő-
herczegnek mint Csehország kormányzójának rendelkezé-
zése alá juttatni legkegyelmesebben méltóztatott.

SCHWEICZ. Tudva vannak már Porosz- és Oroszország
utatisait is schweiczi követekhez a jelen bonyodalmak
iránt. Mindkettő lényegesen Anglia, Franciaország és Ausz-
tria nézeteihez esatlakozik.

Luzern, mart. 30 A szabadcsok már berontottak can-
tonunkba, Hütwyl és Roiden mellett; nyomukon öldöktés,
gyújtogatás és zsákmányolás. A mai nap tehát eddönő
Schweicz sorsára nézve. Szerencsétlen körülmény, hogy az
öskantonok tömegei ma ide még meg nem érkeztek. Azonban
Unterwalden és Zug hadait várjuk. Luzernban minden fegy-
verfogható fegyverbe állítva.

Zürich, mart. 31. Délben. Az ellenségeskedés kitő-
rése elmaradhatlan, 's ha még nem történt, 24 óra alatt
meg kellene történnie, miután a radicalok tömegei, kik
Schweicz minden vidékeiről Luzern cantont megközelíték,
igen nagyok, 's számok hallomás szerint 20 ezer, 's azon-
ban 8—10 ezerre csökkenthető, 's ezek is mind u rendt és
egységet nélkülöznek. Főhadjok Aarburg és Zolingen mellett
mondatik lenni; az asraui és solothurni fegyvertárak részben
kiürítettek e czérra, 's mondják, hogy berni és baselvidéki
álgyuk is vannak uton. — Esti 7 órakor. A szállangó

hírek egyikéről sem kezeskedhetem; legtöbb hitelt érdemel-
nek ezek: 1) hogy a berni szabadcsapatok Hütwyl mellett
Luzernbe rontottak 's Willisaut megszállották; 2) hogy a
szabadcsok főcsapatja és a kormányi seregek Dagmersellen
mellett megütözköztek, mely ütközetben az utóbbiak dereka-
san vitak 's mindkét részen 50 emberéletnél több veszett, 's
hogy a kormányserég a földszin alkalmatlansága miatt Sursee
felé hátrált. Luzernt a legjobb védállapotban mondják lenni,
a kis cantonok közfelkelést parancsoltak.

Az Eidgenössische Zeitung ezt írja „Előhely“ rovatában:
„Miután az erőhatalom gyakorlása a szabadcsapatok által
megkezdett 's az országos béke ujjolag gonoszul megtörtetett,
az előhely következő határozatokat ad tudtára minden rend-
nek: 1) Hogy az ország békeje helyreállítsassék, a polgári
háboru elnyomassék és az összegyűlt szabadcsapatok le-
fegyvereztessenek, szövetségi had alakítsatik, u. m. a) Zu-
richből 6 gyalog zászlóal, 3 álgytelep és 2 lövészsászád;
b) Bernből 8 zászlóal, 4 álgytelep, 3 lovas és 4 lövészsá-
szád; c) St. Gallenből 2 gyalog zászlóal és egy lovaszá-
szád; d) Thurgauból 1 gyalog zászlóal és 1 lövészsászád; e)
Appenzel-Auser-Rhodenből 1 lövészsászád; f) Glarusból
1 lövészsászád; g) Schaffhausenből 1 lovaszászád. Uri,
Schwyz, Unterwalden és Zug hadrészeik egy dandártképez-
nek. Főparancsnoknak Donaz ezredes (Bundtenből), a szö-
vetség képviselőinek Naf kormánytanácsnok (St. Gallenben)
és Vieri országbíró (Bundtenben) neveztetnek. — 2) További
rendszabályok hozatalára az országgyűlés jövő szombaton,
azaz apr. 5kőre hivatik össze.

NAGYBRITANNIA. Az angol lapok legfőképp az amerikai
tudósításokkal foglalkoznak 's keserű szemrehányásokat tesze-
nek a torykormánynak, hogy Texas csatlakozását az észak-
amerikai státusokhoz megátoltni képes nem volt. Mindnyája
megegyez abban, hogy Nagybritannia viszonyai e köztársá-
sághoz crisishez közelednek. A Times azzal vigasztalja ma-
gát, hogy a texasbill magának Északamerikának legtöbbet
ártand, miután illy különböző országok egyesítése csak ama
státusegylet felbomlását siettettheti. E mellett háboru valószí-
nősége sem marad érintetlen, mi a papirosok keletére eső-
kentő hatást gyakorolt a pénzeszarnokban. Hogy az angol kor-
mány a háboru lehetőségét maga sem téveszti szem elől, bi-
zonyítják újabb tengeri fegyverkezései.

ÉSZAKAMERIKA. James Knox Polk ur, az egyesült
státusok új elnöke, febr. 13kén Washingtonban megérkezett
's ideiglenesen a Colemanféle vendéglőbe szállt, míg mart.
4kén az elnöki palotába költözhetnek. Dallas ur, az új el-
nök is Washingtonban van már. Mindketlen célszerűen
vélték, a fővárosban előbb meg nem jelenni, mielőtt válasz-
tatásuk a congressus által elismerve 's a capitolium fokáról
hirdetve volna. E formalitás febr. 8kán történt a képviselő
teremében, melynek közepén e végből a tanácsnokok részére
ülések tartattak fön. M a n u g tanácselnök a 26 státus vál-
asztási leveleit egymásután feltörvén, azokat a két képvise-
lőből és egy tanácsnokból álló vizsgáló választmányának nyuj-
totta át. Ez minden egyes státus választását 's a már tudva
levő eredményt, miszerint t. i. a 275 szavazat közül az el-
nök- és alelnökségre Polk 's Dallas urak 170et, Clay és
Frelinghuysen urak pedig 105öt nyertek, constatiozta. Mi
megtörténnén, Polk 's Dallas urak 1845ki mart. 4dikétől
számítva, négy évre az északamerikai egyesült szabad státusok
elnöke- 's alelnökeül ünnepelesen kiküldtettek 's er-
ről értesítősőkre választmány küldetett ki.

Említettük már, hogy a tanács választmánya a képviselő-
ház határozatát Texas bekebelezése iránt febr. 4kén felvetni
javaslá. A választmány kisebbsége azonban James Buchanan,
a híres penaszivianai senator vezetése alatt ezzel merően
ellenkező külön billt nyujtott be, melynek lényeges tartalma
következő: „Az északamerikai egyesült státusok tanácsa és
képviseleléháza congressusban összegyűltve határozzák: 1. §.
A Texas köztársaságban fekvő és joggal hozzátartozó birtok
új státussá alakíthatatik „Texas státus“ nével, republicanus
kormányformával, mikint azt ama köztársaságnak képviselők
személyében conventbe gyűlt nemzete a jelen kormány me-
gegyése mellett elfogadandja. 2. §. A congressus fonebbi
megegyezését következő feltétek és biztosítékok mellett adja:
a) az említett státus alakításánál minden más országok el-
lenében támasztható alatkérdés a washingtoni kormány ren-
delkezése alá fog boesáttatni; Texas alkotmánya pedig an-
nak bizonyítványával együtt, hogy a texasi nép által el-
fön fogadva, az egyesült státusok elnökeinek lézen elkül-
dendő, ki is azt végelintézés végett lefelébb 1846diké jan.
1jeig a congressusnak előterjesztendi; b) miután említett
státus az egyesületbe felvételt, 's minden bányáit, ásványait,
sótavait és forrásait, nemkülönbön középületeit, várműveit,
hadházeit, kikötőit, hajóit és hajóműhelyeit, tárait, fegyvereit
és hadi szerelt, valamint minden egyéb, az ország védelmé-
hez tartozó tulajdonát az egyesült státusoknak átadta, megtar-
tandja minden státuspapirosait, adósságait és bárminden illo-
téseit, melyeknek birtokában van, megtartand tovább minden
parlag és tulajdonost nélkülöző földet, mely határai közt
fekszik, miszerint nevezett köztársaság adósságának födo-
zésére fordíthatassanak, e földek hátramaradó fölöslege is
e státus kívánása szerint használtatván, hanem Texas státus-
adósságai és kötelezettségei soha az egyesült státus-
sokat nem terhelhetik; c) Texas területéből később,
saját megegyezésével, kellő nagyságu és népességu új
státusok képezthetnek, 's ezek aztán joggal bírand-
nak szövetségi alkotmányunkba felvétetni. És olly státusok,
melyek az említett területnek az északi szélesség 36°
30'etől délre fekvő részéből fognak képezetni, az egyesü-
letbe becsatlakozással vagy a nélkül lesznek felvételtendők,
a szerint, a mint azt mindenik, felvételt kéro státus lakosai
kivánandják. A 3. § felbontászza az elnököt, előlegesen,
míg a közelebbi határozás a Texassali alkudozás által meg-
történnek, Texas státusnak az egyesületbe kellő kiterjedés-

sel és határokkal, és két képviselővel felvételét fogadatosítani. Az alkudozások és küldöttségek fődözésére 100 ezer dollár utalványoztatik.

E különbill hosszas és szenvedélyes tanácskozás után, a világ csodálatjára febr. 27-én 27 szavazattal 25 ellen elfogadtatott. Walker ur legott azt indítványozá, hogy a bekelezést tüstint végrehajtsák, mi heves ellenkezések daczára ugyanazon szótöbbséggel szinte elfogadtatott. A kisebbségben maradt whigek egyetlen reménye még csak az volt, hogy a képviselőház a tanács e határozatának megerősítésére időróvidség 's tárgyhalmaz miatt nem fog ráérni, de csalatkoztak, mert a képviselők mindent félretevén, a billt febr. 28-án magokévé tették, 's az másnap a búcsuzó Tyler elnök aláírását is megnyerte. Mart. 1-jén a tanács elfogadta a képviselőház azon határozatát is, mely által Iowa és Florida eddigi birtokok státusokként fogadtatnak az egyesülethe. E szerint az északamerikai egyesült szabad státusok lobogójának csillagesoportja három nap alatt három csillaggal szaporodott meg. Mindjárt a texasbillnek a tanács általi elfogadása után számos demócrata senator ment az új elnökhöz, neki e fontos rendszabály diadalához szerencsét kívánandó. A washingtoniak örömtitkosok voltak. Estve az eddigi és az új elnökök és Calhoun ur zenékkel tiszteltettek meg. A capitolum dombjáról febr. 27-én 27, mart. 1-jén pedig 29 állgylövés döngött.

Az egyesület tehát jelenleg Texason kívül 28 státust számlál. Ennek következtében a tanács 56, a képviselőház pedig 225 tagból álland. Iowa és Florida senatorai kétségkívül a demócrata pártból fognak megválasztatni, Texasé pedig annyivalinkább, mivel a bekelezést e párt vita ki. E szerint a demócrata párt a tanácsban hat taggal szaporodnék, 's miután az új elnök is e párt embere, a demócratai elem ezentuli fenhatalma kétségbevonhatlan. Florida rabszolgatartó státus leend.

Polk elnök beiktatása mart. 4-én az eddigiekénél nagyobb ünnepély- 's lelkesedéssel ment véghez. Az elnök és alelnök

megeskedtetése után állgyluk ropogtak, a harangok meghuzattak 's a házak legnagyobb részén zászlók lobogtak Washingtonban. Az új elnök nemesak Texas bekelezése, hanem az Oregonvidék elfoglalása mellett is kedvezőleg nyilatkozik hivatalalépési izenetében.

MEXIKO. Santa Ana expresidensnek következő hat vádpontról kell a congressus előtt szótállnia 1) hogy felségserfést követett el, az alkotmányt felforgatni 's magát Mexiko császárnak kikiáltatni akarván; 2) hogy rá nem ruházott hatalmakat bitorolt; 3) hogy hivatalával visszaélt, kormány-pénzeket saját czélokra használt, a congressus által nemzeti czélokra rendelve volt több milliót önhatalmulag az országból kiküldött; 4) hogy Puebla mellett a hadi törvényt szegte meg, fegyverszünet alatt lövetvén a városra 's konzultatíván fel a lakosokat; 5) hogy a státuspénzverést kizsákmányolta, városi pénztárakat meglöpett, 's általában státus- és magántulajdont édes maga számára sikkasztott el; végre 6) hogy a kormányt, midőn ez neki a parancsnokságot letenni parancsolá, nem engedelmeskedett.

Minő állást veend Mexiko kormánya az északamerikai egyesült státusok ellenében a texasbill elfogadása nyomán, előre nem látható. Senyor Almonte, mexikói követ Washingtonban, egyébiránt Santa-Ana teremtménye, már kinyilatkozatá, hogy a washingtoni kormánnyal minden diplomatikai közlekedést félbenszakítand 's hazautazandik. Hihető azonban, hogy a mexikói mérsékelt kormánytól ellenkező utasítást fog nyerni.

LEGUJABB tudósítások szerint a szabadosok apr. 1. Luzern közeleiben kudarcot vallottak, közölök több száz agyonvertett, ugyanannyian elfogattak, az utóbbiak közt vezérek Rothpletz ezredes is.

Egyesületi közlés.

A kisdodovó-intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület. (Vége.) Ekozgyülesen is szönyegre hoztatvan azon már választmányilag böven megvitatott kérdés: ha vajjon az intézetbe járó kisdodok számának gyarapitása végett

a tandíjak követelésében, vagy az eddigelé követett óvási rendszerre nézve kell-e tenni némi módosítást, és pedig ez utóbbira nézve úgy, hogy a kisdodok a pozitív vallás némely formáinak gyakorlására szoktattassanak? Ambar a példány-kepező intézetben követelt tandíjt (havonként egy huszast egy gyermektel) nem vehetni oly súlyos tehernek, mennyit még a közepeserü módú szülek is meg nem adhatának az intézet azon kedvezményeinek élvezhetőségért, minélgyva — miut az intézet megnyitásokor is kihirdetett — kisdodok minden nap — ünnepe és vasárnapokat kivéve — napkellettől napnyugtáig megvotnak, mint egy közös atya gyermekei egymás iránti kölcsönös szeretetben neveltetnek, a nemzeti nyelvet társalgás által megtanulhatják, rendezh, pontos-sághoz szoktattatnak 's egyszersmind játszva, mulatva a bennök szendergő embererök czélszerűen fejlesztetnek: mindezen kedvezményekért a 20 prk oly csekély havi díj, minél a két város egyik intézetében sem vesznek kevesebbet, mégis nehogy a szegénysorsu szüleknek e részben is panaszuk lehessen, iut. igazgató urra bizatik, hogy a bebizonyított szegények gyermekeit minden tandíjko-veteles nélkül is fölvehesse; egyébiránt miután tiszta öntudattal mondhatja az egyesület, hogy az intézetében eddig követelt óvási rendszer mellett sem mulasztatott el a kisdodoknál a vallásos érzetnek erkösi mondatok 's könnyen felfogható elbeszélések által fölbresztése, a pozitív vallás formáinak az ország minden felekezeti polgárai által alapított intézetbe és külön vallásu gyermekek közé behozatása el nem fogadtatván, az eddigi rendszer továbbra is fenntartandónak határozatott. — Az intézet vendékeire nézve pedig eddigelé fenállott tanfolyam és tanulmányok rendszere azonban czélszerű módosításokat szenvedett, mely szabályzatok az e pályára hivatást érző ifjak alkalmazkodása végett az egyesület elvállalában fognak kinyomatni, de ha a t. cz. szerkesztőségek szive-sen engednek azoknak helyt hírlapok hasábjain is, a közönségre csak névot árasztó kedves szolgálatot teendnek. — Stuller Ferencz

Gr. Dossowly Emil vezérlete mellett szerkesztő Szonvay József. (Szerkesztőségi szállítás útján a Horváthház 450 sz. a. 1. em.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

(620) Birói árverés. (1, 3) Tek. Pest vármegyébe helyezett Farnos helységében Pechy örökösöktől bíróképen elfoglalt 67 hold kaszáló 's szükség esetében több is, folyó évi aprilis 21-dik napján emittelt helységben tartandó árverés utján el fog adatni. A' venni számbelozók tehát emittelt napon a' helység házával reggeli kilencz órákor leendő megjelenésre ezennel meghivatnak. Költ Pesten aprilis 4-én 1845.

ZHuszky János t. Pest vmegyé főszolgabírája, mint végrehajtó.

(602) Csődület. (2, 3) A' nagyméltóságú magyar kir. udv. kincstár rendelése következtében ezennel közhírre tétetik: hogy a' Doroszlói kir. kincstár erdő-üzletségénél a' segédi szolgálat, mellyel rendes lakoson kívül esztendőnként közpénzben 200 Ft-nyi fizetés, természetben pedig 24 pozs. moró kétszeres-buza, 12 öl kemény tűzi-fa, 36 mázsa szén, 1 öl tavaszi, és egy öl téli szalma, öszekapcsolva van, üres-ségbe jött. A' kik tehát ezen a' 12-dik díjostályba tartozó szolgálatért folyamodni kívánának, a' szükség-séges oklevelekkel ellátott folyamodásaikat, mellyekben magukat az erdési tudományok, és földmérésben letett próba-vizsgálattól igazolni tartoznak, legfeljebb ez idei sz-györgy hava 30-kaig a' zombori kir. kincstári igazgatósághoz nyútsák-be.

(347) Felszólítás a' kötelezvény mostani birtokosának. (2, 3) 3091. Kassa városa tanácsa egy 1818-dik évi october 20-dikán 100 v. forintból kiadott, 's 1826-dik évi october 27-dikén 5159-dik szám alatt betáblázott, és Senyó András 's ennek kezését Jeos Feren-czet szenvedőleg, Marsényi Antalt pedig kere-öleg illető már kiüzettelt, de kitábláztatás előtt elveszett kötelezvény mostani birtokosának megjelenésére 's igényelt bebizonyítására f. évi januar 15-dik napjától számítandó egy évi 's egy napi határidőt országserzte azzal kihirdetteti körvén: hogy ennek lefolyta után a' kérdéses kötelezvény kitábláztatni fog; emnélfogvást a' fenkituzott határidő körszerte köztudomásra intatik. Költ Bajtán hó 17-dikén 1845.

(614) GEIBEL KÁROLY (1, 2) pesti könyvárosnál épen most jelent meg: Utazás Külföldön. Irta Szemere Bertalan. 2 kötet, aczélmetszetekkel. Kölve 4 ft p. p. A' kiadó meg van gyöződve, hogy a' tisztelt olvasó közönség ellen szerelmet követne el, ha ezen utazási munkái csillag szavakkal figyelembe ajánlaná, mert az első kiadás, melly 1200 példányban jelent meg, néhány hónap alatt kelt el, 's azóta folyvást szaporodtak a' tudakozások a' második kiadás után. Az mindzáltal mégis megemlítendő, mikép a' 2-dik kiadás annyira bővítve van, hogy azok is, kik már az elsőnek birtokában vannak, újabb élvezeteket fognak ezen új kiadásból meríteni.

(597) Hirdetmény. (2, 3) A' cs. kir. szab. austriai első biztosító társaság Bécsben f. évi februar 4-dikén tartá 21-dik rendes közgyűlést. Az igazgatóság által, az 1844-dik évben történt tüzár események következtében beadott tudósítások szerint, 1844-dik évben a' társaság által kiüzettelt 884 felekeknek 211,520 Ft 10 kr. tüzárkárért 21,835 Ft 38 kr. szállítási kárókért 15,578 Ft 39 kr. házfódelekért, ottó költségekért, nemkülömben tetemes károk elhárítása körül tett kitünő szolgálatokért jutalom fejében öszvesen 238,934 Ft 27 kr. közpénzben, 's így a' minden ügyviselőségénél megtekinthető részletes kimutatások szerint több felinél azaz 107,225 Ft 50 kr. a' magyarországi és hozzákapcsolt tartományokban tüzárkárókért fizettetett ki. Midőn az igazgatóság nekem Magyarország egyrészenek ügyviselőségét átáladta, bitorokodom a' t. cz. közönséget ezen jöltevév intézetbe figyelemzettetni, mellyben aránylag csekély befizetéssel vagyonaikat nemesak nálam, hanem minden utánam következő ügyviselő uraknál is biztosíthatják.

Liedemann J. S. Frigyes a' cs. kir. szab. austriai első biztosító társaság pesti főügynöke. u. m. Albertiban Kredies József urnál Alsó-Dabason Metelka Ferencz Balassa Gyarmaton Kavegyia Frigyes Baján Nenádovics Sámuel ur és fia Bonyhádon Becker Márton D. Földváron Falböck J. N. Becskereken Slaunics Sándor Kecskeméten Kozma János Kaposvárott Reiszner Domink Karloviczon Losonczon Stoszke Lajos Mohácsos Andor János N. Abonyban Uj-Becsen Brunner Miklós ur Ujvidéken Orsován Putnokon Nestorovich J. Palotán Czobel János Pakson Bunn János Pancsován Bima-Szombatban Dapsy Frigyes Szolnokon Agnelly Ferencz Szabadkán Farkas József Zimonyban Jankovics G. testvérek Székes Felhárótt Tschida ur és fia Török Sz. Miklóson Tolnán Maixner Antal Vácson Kimer János Veszprémben Schmidt Mihály Fehértemplomban Schöffer F. M. Vukovárt Stepancevicus G. uraknál Zomborban

(612) Váltótörvényszéki idézés. (2, 3) Novák Antal, kinek rendes lakhelye nem tudatik, az ellene Prager Vilmos által 250 p. ft. iránt indított váltóügy tárgyalására folyó évi majus 2kán reggeli 9 órákor a' pesti e. b. váltótörvényszék előtt jelenjen meg. Melly határidőben ha meg nem jelenne, részere gondnokul Sávely József kinevezeték. Költ Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék 1845 martius 31-dik tartott üléséből.

(611) Váltótörvényszéki idézés. (2, 3) Desberg A. és Dreykops A. kiknek idéztetése iránt a' kituzott időre válasz nem érkezett, az ellenük Rosenzweig testvérek által indított váltóügy tárgyalása végett folyó évi majus 16-dik napján reggeli 9 órákor e' váltótörvényszék előtt jelenjenek meg. Költ Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék 1845. évi martius 28-kán tartott üléséből.

(441) Voraecsek Tamás elleni csödper. (1, 3) Határnap april 29-dike 1845. 16789. Pozsony vármegyé törvényszékének felírása szerint Voraecsek Tamás pozsonyi várbeli markotányos hitelező csödületének határnapja folyó évi april 29-dikére tüzetvén ki, és tömeggondnokká Nagy Leander, perügyelvé pedig közalgyész Imely Antal neveztetvén; ugyanez kihirdetetik. Költ Bajtán hó 17-dikén 1845.

(420) Weingart János elleni csödper. (1, 3) Határnap majus 1-jén 1845. 9574. Pest vármegyé első alispánya jelentése szerint, O-Buda mezőváros tanácsa ottani lakos Weingart János nevres mester ellen csödületet határozván, az illető hitelezők megjelenésére f. é. majus 15-ö napját határnappal tüzte ki, ideigleni tömeggondnokká Lesch Máté, perügyelvé pedig Gyulányi Rudolf hites ügyvédet nevezvén. Ugyanez kihirdetetik. Költ Bajtán hó 11-dikén 1845.

(622) Pesten Geibel Károly könyvárosnál kapható: (1) TAKTIKA vagy a' politicai gyülekezetek tanácskozásának theoriája Bentham Jeremiástól. Francziából fordította Dumond István után Gindery János. (2 köre nyomtatott táblával) Füzve 1 ft 30 kr. p. p. Követválasztás. Eredeti politicai vigjáték 3 szakaszban. Irta Beöthy Zsigmond. Füzve 20 kr. p. p.

(609) Hirdetmény. (2, 3) A' sellyei kir. alapítványi uradalom részéről ezennel közhírre tétetik: hogy folyó évi aprilis hó 25-kén reggeli 9 órákor Selyén Nyitra megyében az uradalmi irodában nyilvános árverési uton következő földekek ellátott kir. hasznóvetékek, nemkülömben majorságheli földek 's rétek, folyó 1845. november 15-öjéttől egész 1851-dik, a' földek nélküli hasznóvetékek pedig 1853-dik october utolsó napjáig hasznóberbe adatnak, ugymint:

Sellye mezővárosban vásári vámbeszedési jog, uradalmi bolt, mészárszék 1/2 telkü szántóföld és réttel, — bürsütözet, — Vágvizen halászati 's az uradalom határában vadászati jog, — a' 7 1/2 1/2 majorsági szántóföld, 's 14 1/2 1/2 holdnyi rét kisebb részekbe felosztva, a' szebzi, somszegi gyümölcsös, 's sellyei pátja kertek.

Királyfalu helységben uradalmi koresma 1/4, — mészárszék 1/4 telkü szántóföld 's réttel. Hosszafalu helységben uradalmi koresma 1/4 telkekel, — mészárszék, — nagy és kis ácsúti nádas.

Pered helységben uradalmi koresma 1, mészárszék 1/2 telkü szántóföld 's réttel. Királyrét helységben uradalmi koresma 1/4 telkekel, mészárszék, bolt, 3 kerekű malom, a' kisduna vízeni halászati jog, a' hátramaradt majorsági szántóföld 's szürüs kert, halastói nádas.

A' bélieni szándéklök, szokott 10 pcent bünt-pénzzel ellátva, a' fentkített helyre 's kituzott időre meghivattatnak. Költ Sellyén, martius hó 27-kén 1845.

(599) Hirdetmény. (3, 3) Szabad kir. Nagy-Bánya városa tanácsa részéről ezennel közhírre tétetik, hogy a' fekete sas című bé'ső vagy is piaci vendéglőfogadja, — továbbá az arany szarvas című, és borpataki külső vendéglőfogadó és a' borpataki serház e' folyó évi november 15-ö napjától kezdve 6 egymásután következő évekre, újabbban bérbé adandók lévén; ezeknek árverés utján bérbé adására folyó évi junius 2dik napja tüzetett ki. — Továbbá ugyanezeken ezen sz. kir. városnak első-újfalusi, lénárfalusi, és alsó-újfalusi koresmái, fürészmalma, 's végre az ugy nevezett Nagy-Közös, és szászari hsztelő malmai folyó évi november 15-ö napjától kezdve 3 egymásután következő esztendőre hasonlóké bérbé adandók lévén, az e' felett tartandó árverés határnappal folyó évi augusztus 2ka tüzetett ki.

A' bélieni kívánók tehát a' fent ki tett határná-pokon, szükséges bánatpénzzel ellátva, a' város gazdasági hivatalánál megjelenésre, a' hol a' bérieli feltételek is mindenkor megtekinthetők, ezennel felszólittatnak.

(610) Óvás. (1, 3) Miután a' családásg gyalázatos kísérletét ne-venem is megette, 's számos reám szóló hamisítot-tott, sőt egészen hamis váltólevelek, 's egyéb kötelező íratok is borsáttattak forgásba; addi is, mig a' vagyonom után vétkesen ásitozó ocsmány gyártókat bíró ítélte nevezne meg, a' nyilvánosság utján ezennel övök mindenkit, nehogy ne-venre készült bármely terhes kötelezések iránt meg-kerdeztetsem nélküli viszonyba ereszkedések által, az illetők mind pénzüket, mind pedig a' czinkosság gyanujánál fogva, még nevéket is veszélyeztessék. Pesten april 6-kán 1845.

Mukles Ferencz szabadkai polgár.

Ezen lap... TARTAL... MAGY... A szep hol... B. PES... A szép hol... Midőn Mari... azon szilárdsá... ztedte magát... listáság és fon... lott szivekkel, a... eltene, szigoru... Anyám, tud... ából, mit Rod... Anny, szo... misltu 's ezért j... A kiterő fel... mindig az előbb... most ó Istenem... reteted szerenc... mert vannak dol... parancsolnak